

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind compensarea majorării prețurilor la pâine pentru unele categorii de consumatori (nr. 39 din 10.02.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și menționează următoarele considerente.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în temeiul art. 73 din Constituție și art. 47 alin. (1) al Regulamentului Parlamentului.

2. Proiectul de lege prevede compensarea majorării prețurilor la pâine cu 100 lei lunar beneficiarilor de toate tipurile de pensii al căror quantum nu depășește 3000 lei și beneficiarilor de alocații sociale de stat, specificați la art.3 literele a)-e) din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Fără a diminua importanța proiectului de lege, dar și reieșind din faptul că acesta conform Notei informative implică cheltuieli bugetare suplimentare în sumă de 674,2 mln lei pentru anul 2022, menționăm norma alin.(4) al art. 131 din Constituția Republicii Moldova, care expres stabilește că *"orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern."*

În acest context, dar și ținând cont de faptul că, transferurile de la bugetul de stat reprezintă una din sursele de finanțare a bugetului asigurărilor sociale de stat, reținem prevederile din Hotărârea Curții

Constituțională a Republicii Moldova nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, art.58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, precum și prevederile art. 17 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. În aceste condiții, este necesar ca proiectul de lege să fie avizat pozitiv de Guvern, înainte de a fi supus votului în plenul Parlamentului.

Consecvent, reținem că Curtea Constituțională în jurisprudența sa a stabilit că, necesitatea obținerii acceptului prealabil din partea Guvernului pentru adoptarea unei propuneri legislative sau a unui amendament care implică majorarea sau reducerea veniturilor/cheltuielilor bugetare este determinată de complexitatea procesului bugetar în ansamblul său și, respectiv, de responsabilitatea Guvernului pentru executarea bugetului de stat. (Hotărârile Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 11/2014; nr. 28/2020; nr. 8/2020)

Reținem asupra necesității respectării următoarelor prevederi obligatorii stabilite de legislația în vigoare:

1) potrivit art.35 alin.(1) din Legea nr.100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputați în Parlament;

2) prevederile art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului prezumă că la proiectul de lege se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării proiectului de lege, fundamentarea economico-financiară necesară implementării normelor acestuia;

3) art. 32 alin.(2) al Legii nr.100/2017 instituie obligativitatea consultării autorităților publice vizate. Astfel, în situația de referință sunt inerente avizele:

- Ministerului Muncii și Protecției Sociale, potrivit pct. 6 subpct.2) și pct. 7 subpct.7) din Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 149/2021;

- Casei Naționale de Asigurări Sociale, în conformitate cu prevederile pct. 7 subpct.4) din Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 230/2020.

II. Obiecții de conținut și tehnico-legislative

1. *Ab initio* subliniem că, potrivit Anexei la Regulamentul de formare a prețurilor de comercializare a produselor social importante, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.774/2016 cu privire la prețurile de comercializare a produselor social importante, „**pâinea**” face parte din categoria produselor social importante incluse în Lista produselor social importante (pozițiile tarifare conform Nomenclurii combinate a mărfurilor).

Conform pct. 1 din Regulamentul menționat *supra*, produselor social importante prevăzute în anexă, li se aplică reglementări de stat cu referire la formarea prețurilor și comercializarea ulterioară a produselor de primă

necesitate. Astfel, pâinea, ca produs social important, se comercializează la preț de achiziție/preț de livrare cu aplicarea adaosului comercial ce nu depășește 10% (pct.4 lit.a) din Regulament).

2. La art. 2 și art.3 din proiect se propune compensarea majorării prețurilor la pâine beneficiarilor de toate tipurile de pensii, al căror quantum lunar nu depășește 3000 lei, precum și beneficiarilor de alocații sociale de stat, cu excepția alocației pentru îngrijire, însoțire și supraveghere, stabilite conform Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, în quantum de 100 lei/lună.

Reieșind din prevederea cuprinsă în art.2 din proiect, identificăm că calitatea de beneficiar de compensație va fi stabilită persoanelor beneficiare de toate tipurile de pensii și categoriilor de persoane specificate la literele a)-e) al art.3 din Legea nr.499/1999. În aceste condiții, însă, necesită să atenționăm că categoriile: persoane cu dizabilități severe din copilărie și persoane cu dizabilități severe nevăzătoare, precum și persoanele care îngrijesc, însoțesc și supraveghează un copil cu dizabilități severe în vîrstă de pînă la 18 ani, nu vor avea dreptul la compensare a majorării prețurilor la pâine, după părerea noastră, aceștia fiind puși în condiții inegale.

În cazul în care autorii proiectului au urmărit scopul de a exclude aceste categorii de persoane din lista beneficiarilor asupra cărora nu se vor aplica prevederile proiectului de lege, sugerăm ca aceste categorii să fie denumite sau să se facă trimitere expresă la art.3 literele f), g) și h) din Legea nr. 499/1999. Aceasta pentru a se respecta prevederile consemnate la art. 55 alin.(5) din Legea nr. 100/2017, care stabilește că *"în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicîndu-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat"*.

Cu titlu de referință, în partea ce ține de acordarea ajutorului de stat (în speță compensarea majorării prețurilor la pâine pentru unele categorii de consumatori) subliniem că, în vederea realizării politicii în domeniul asigurărilor sociale de stat, legiuitorul, în limitele atribuțiilor ce-i revin, este în drept să opteze pentru diverse soluții de reglementare și concretizare a conținutului drepturilor sociale, cu respectarea principiilor echității sociale și egalității, consfințite prin articolul 16 din Constituție (Hotărârea Curții Constituționale nr. 6/2017, §§ 46 și 47).

3. La **Art. 4 alin.(1)** din proiect, textul „de la bugetul de stat” se propune de a fi substituit cu textul „din mijloacele bugetului de stat, prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat”, pentru a asigura respectarea prevederilor art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017, care stabilește că terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative.

4. La **Art. 4 alin.(2)** din proiect se propune ca compensația să se acorde din oficiu începînd cu data de 1 februarie 2022. În acest sens menționăm că, în cazul ajutorului social și/sau ajutorului pentru perioada rece a anului familiilor defavorizate, în temeiul art.9 din Legea

nr.133/2008 cu privire la ajutorul social, dreptul la ajutorul social se stabilește în baza unei cereri de acordare a ajutorului social înregistrate la structura teritorială de asistență socială.

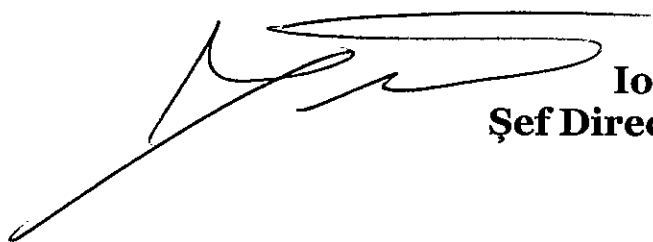
Subsecvent, remarcăm că termenul de "1 februarie 2022" din Art.4 alin.(2), contravine prevederilor art. 73 alin.(3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, întrucât caracterul retroactiv survine doar în condițiile enunțate la alin.(4) al normei menționate.

5. Verbele din cuprinsul proiectului de lege vor fi expuse la timpul prezent, întru respectarea prevederilor art. 54 alin.(1) lit.j) din Legea nr. 100/2017.

6. La **Art. 5**, referitor la intrarea în vigoare a proiectului de lege la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, menționăm că art. 56 alin.(1) din Legea nr. 100/2017 prevede că, de regulă, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Alin. (3) al articolului menționat *supra* expune expres cazurile în care poate fi stabilită o altă dată de intrare în vigoare a actelor normative.

Fără a diminua importanța și necesitatea adoptării proiectului de lege, considerăm oportună sistematizarea cadrului normativ existent al cărui obiect de reglementare îl constituie acordarea ajutorului social în vederea facilitării utilizării și aplicării uniforme a normelor juridice.

Totodată, la examinarea în fond a proiectului de lege urmează a se ține cont de obiecțiile invocate în prezentul aviz, iar oportunitatea examinării acestuia ține de prerogativa exclusivă a Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală